

ZATWIERDZAM:

.....

(Zatwierdził)

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego

Zespół szkolny:

Szkoła Podstawowa nr 13 wraz z przedszkolem

Ul. Filaretów 9, 42-400 Zawiercie

Opracował:

.....

Warszawa 08.2020r.

Spis treści

1.	Postanowienia ogólne.....	3
2.	Warunki ochrony przeciwpożarowej obiektu.....	4
2.1.	Powierzchnia, wysokość i liczba kondygnacji.....	4
2.2.	Charakterystyka zagrożenia pożarowego	4
2.3.	Kategoria zagrożenia ludzi, przewidywana ilość osób	4
2.4.	Gęstość obciążenia ogniowego	5
2.5.	Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych	5
2.6.	Klasa odporności pożarowej i ogniowej budynku.....	5
2.7.	Podział na strefy pożarowe.....	6
2.8.	Odległość od obiektów sąsiadujących.....	6
2.9.	Warunki ewakuacji.....	7
2.10.	Zabezpieczenie przeciwpożarowe instalacji użytkowych	7
2.11.	Dobór urządzeń przeciwpożarowych w obiekcie	8
2.11.1.	Charakterystyka urządzeń przeciwpożarowych	8
2.12.	Wyposażenie w gaśnice	9
2.13.	Przygotowanie obiektu i terenu do działań ratowniczo-gaśniczych	13
3.	Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz ich konserwacja.....	13
Tab. 3	– wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz ich konserwacja	13
4.	Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia	14
5.	Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym	17
6.	Warunki i organizacja ewakuacji oraz praktyczne sposoby ich sprawdzenia	18
7.	Sposoby zapoznania użytkowników z przepisami oraz instrukcją	21
8.	Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej stałych użytkowników	21
9.	Wskazanie osób lub podmiotów opracowujących Instrukcję	27
10.	Część graficzna Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.....	28

ZAŁĄCZNIKI:

- załącznik nr 1 - karta aktualizacji Instrukcji
- załącznik nr 2 - lista pracowników zapoznanych z Instrukcją
- załącznik nr 3 - instrukcja postępowania na wypadek pożaru z wykazem telefonów alarmowych
- załącznik nr 4 - wykaz czynności zabronionych w budynku i terenie do niego przyległym
- załącznik nr 5 - wykaz wyznaczonych pracowników
- załącznik nr 6 – pozwolenie na wykonywanie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym
- załącznik nr 7 – protokół zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

1. Postanowienia ogólne

Na podstawie §6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010 nr 109 poz. 719 z późn. zm.) zarządza się:

- 1) **Wdraża się do stosowania i przestrzegania Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego** (zwaną dalej Instrukcją) dla budynku Szkoły Podstawowej nr 13 mieszczącej pod adresem ul. Filaretów 9, 42-400 Zawiercie.
- 2) Zobowiązuje się wszystkich użytkowników budynku do przestrzegania postanowień niniejszej Instrukcji.
- 3) Instrukcja podlega okresowej aktualizacji, co najmniej raz na 2 lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej. Informację o aktualizacji instrukcji bezpieczeństwa pożarowego wraz z jej zakresem należy zamieścić w karcie aktualizacji – Załącznik nr 1.
- 4) Zatrudnieni pracownicy przyjęcie do wiadomości niniejszej Instrukcji potwierdzają własnoręcznym podpisem - Załącznik nr 2.
- 5) Wprowadza się do stosowania Instrukcję postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych - Załącznik nr 3.
- 6) Sposób przechowywania Instrukcji powinien zapewnić możliwość jej natychmiastowego wykorzystania na potrzeby prowadzenia działań ratowniczych.
- 7) Instrukcja powinna znajdować się w miejscach dostępnych dla ekip ratowniczych.
- 8) Instrukcja zawiera:
 - warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
 - określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym;
 - sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
 - sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeśli takie prace są przewidywane;
 - warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
 - sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej Instrukcji;
 - zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
 - plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie oraz terenu przyległego;
 - wskazanie osób lub podmiotów opracowujących Instrukcję.

2. Warunki ochrony przeciwpożarowej obiektu

2.1. Powierzchnia, wysokość i liczba kondygnacji

Z uwagi na brak projektu budowlanego podstawą opracowania warunków ochrony przeciwpożarowej budynku jest „PROJEKT ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO BUDYNKU” zawierający opisy urządzeń przeciwpożarowych zainstalowanych w obiekcie, dotychczasowa Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego, a także wizja lokalna budynku i terenu. Poniżej przedstawiono poszczególne parametry techniczne budynku:

- Powierzchnia całkowita budynku wynosi $\sim 3\,583,00\text{ m}^2$.
- Wysokość całkowita budynku wynosi $\sim 12,00\text{ m}$ – budynek niski (N).
- Kubatura całkowita budynku wynosi $\sim 10\,316,00\text{ m}^3$.
- Ilość kondygnacji:
 - Jest to budynek trójkondygnacyjny (parter, 1 piętro, 2 piętro), częściowo podpiwniczony, posiadający nieużytkowe poddasze.
- Budynek podzielony jest na dwie części:
 - Segment A – szkoła podstawowa,
 - Segment B – przedszkole.

2.2. Charakterystyka zagrożenia pożarowego

Przedmiotowy obiekt jest budynkiem wolnostoącym. Na parterze i piętrach rozmieszczone są pomieszczenia dydaktyczne, administracyjne i socjalne. W budynku znajdują się dwie klatki schodowe. Budynek posiada instalację gazową zasilającą kotłownię oraz kuchnię. Kotłownia jest pomieszczeniem zlokalizowanym na parterze przy wejściu głównym do budynku, w której ogrzewanie pozyskane z kotła gazowego Jubam 2x 105 kW. W kotłowni zainstalowano system detekcji gazu GAZEX. W części socjalnej przewiduje się podstawowe wyposażenie dla tego typu pomieszczeń, w postaci wyposażenia jadalni, szatni i pomieszczeń administracyjno-dydaktycznych - tj. głównie papier, drewno.

2.3. Kategoria zagrożenia ludzi, przewidywana ilość osób

Budynek oraz jego części z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania podzielony jest na dwie strefy:

- Segment A – ZL III,
- Segment B – ZL II.

W budynku przewiduje się łącznie ok. 480 osób przebywających jednocześnie w czasie trwania zajęć lekcyjnych. Powyższa ilość uwzględnia uczniów oraz pracowników. Wszystkie osoby przebywające w budynku traktowane będą jako stali użytkownicy.

W strefie ZL III przewiduje się łącznie ok. 430 osób przebywających jednocześnie w czasie trwania zajęć lekcyjnych.

W strefie ZL II przewiduje się łącznie ok. 50 osób przebywających jednocześnie w czasie trwania zajęć lekcyjnych.

Przewidywana ilość osób na poszczególnych kondygnacjach została przedstawiona w części graficznej opracowania.

2.4. Gęstość obciążenia ogniowego

W części budynku zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi (ZL III oraz ZL II) nie wyznacza się gęstości obciążenia ogniowego.

2.5. Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych

W budynku nie występują pomieszczenia zagrożone wybuchem. Natomiast występują strefy, w których może wystąpić atmosfera wybuchowa. Takimi przestrzeniami będą:

a) Kotłownia gazowa:

- W celu wykrycia obecności gazu np: wydobywającego się z powodu nieszczelności instalacji gazowej, w pomieszczeniu zainstalowano system detekcji gazu – GAZEX.

2.6. Klasa odporności pożarowej i ogniowej budynku

Budynek został wybudowany w technologii tradycyjnej, murowanej z materiałów niepalnych NRO, stropy żelbetowe, stropodach żelbetowy kryty papą. Dach w konstrukcji drewnianej kryty blachą. Ściany zewnętrzne gr. 38 cm, murowane z cegły pełnej na zaprawie cementowo-wapiennej, ściany wewnętrzne gr. 12, 25 oraz 32 cm z cegły pełnej palonej na zaprawie cementowo-wapiennej, klatki schodowe żelbetowe, dwubiegowe, stropy belkowo-pustakowe DMS i żelbetowe, stropodach z elementów prefabrykowanych.

Budynek Szkoły Podstawowej sklasyfikowany jako obiekt kategorii zagrożenia ZL III został wybudowany w klasie odporności pożarowej „C”.

Elementy budynku odpowiednio do klasy „C” powinny spełniać co najmniej wymagania określone w tabeli:

Tab. 1 – wymagana klasa odporności ogniowej elementów budynku

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku ^{5)*}					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	strop ¹⁾	ściana zewnętrzna ^{1), 2)}	ściana wewnętrzna ¹⁾	przekrycie dachu ³⁾
1	2	3	4	5	6	7
„C”	R 60	R 15	R E I 60	E I 30 (o↔i)	E I 15 ⁴⁾	R E 15

Oznaczenia w tabeli:

R – nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E – szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I – izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(-) – nie stawia się wymagań.

- ¹⁾ Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.
- ²⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa międzykondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.
- ³⁾ Wymagania nie dotyczą naświetli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych (z zastrzeżeniem § 218), jeśli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20% jej powierzchni; nie dotyczą także budynków, w których nad najwyższą kondygnacją znajduje się strop albo inna przegroda spełniająca kryteria określone w kol. 4.
- ⁴⁾ Dla ścian komór zsypu wymaga się klasy E I 60, a dla drzwi komór zsypu klasy E I 30.
- ⁵⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy elementów wraz z uszczelnieniami złączy i dylatacji.

W budynku występują dwie wydzielone pożarowo klatki schodowe („A” i „B”) wyposażone w system oddymiania.

- Przeciwpożarowe wydzielenie klatki schodowej „B” realizowane jest na każdej kondygnacji ściankami w technologii płyt GKF typu Rigips o klasie odporności ogniowej EI60 i zamknięcie ich przestrzeni drzwiami EI30 i EI60 z samodomykaczami.
- Na klatce schodowej „A” zainstalowano drzwi przeszkłone o odporności ogniowej EI30.
- Klatka schodowa „A” w części przedszkolnej posiada klapę dymową o wymiarze 100x100 cm.
- Klatka schodowa „B” została wyposażona w okno oddymiające uchylane do wewnątrz.
- Do zamknięcia zejścia do piwnicy użyto drzwi o odporności ogniowej EI30.
- Zamknięcie wyjścia z klatki schodowej na nieużytkowane poddasze przy wykorzystaniu klapy przeciwpożarowej EI15.
- Wydzielenie boksów szatni od korytarza ścianami pełnymi EI15 w technologii płyt GKF oraz zamknięcie ich przestrzeni drzwiami pełnymi.

2.7. Podział na strefy pożarowe

Budynek podzielony został na dwie odrębne strefy pożarowe:

- strefa **ZL II** – Przedszkole,
- strefa **ZL III** – Szkoła Podstawowa.

Przedszkole wydzielone zostało poprzez wstawienie na korytarzu drzwi o odporności ogniowej EI 60 oraz zabudowanie klatki schodowej i wstawienie drzwi o odporności EI 30.

2.8. Odległość od obiektów sąsiadujących

Budynek Zespołu Szkół usytuowany jest na wydzielonej działce w Zawierciu w Kromoławie przy ul. Filaretów nr 9 w pobliżu osiedla budynków jednorodzinnych oraz boiska piłkarskiego:

- od strony zachodniej, 30 m do zabudowy budynków jednorodzinnych,

- od strony południowej, 25 m do budynku mieszkalnego,
- od strony wschodniej, 60 m do boiska piłkarskiego klubu sportowego LKS Źródło Kromolów,

Lokalizację budynku wraz z odległościami pokazano na planie sytuacyjnym terenu w części graficznej opracowania.

2.9. Warunki ewakuacji

Ewakuacja w budynku odbywa się poziomymi drogami ewakuacyjnymi (ciąg korytarzy) oraz pionowymi drogami ewakuacyjnymi w postaci dwóch zabudowanych klatek schodowych ze schodami dwubiegowymi. W związku z zastosowaniem podziału na strefy pożarowe, w obrębie budynku istnieje możliwość ewakuacji do oddzielnej strefy pożarowej. Ewakuacja z obszaru szkoły podstawowej odbywa się poprzez ciąg korytarzowy będący dojściem ewakuacyjnym, na który prowadzą przejścia ewakuacyjne z poszczególnych pomieszczeń. Ewakuacja z 1 piętra oraz 2 piętra prowadzi do dwuskrzydłowych drzwi wydzielonej klatki schodowej „B”, a następnie na parter. Ewakuacja z parteru bezpośrednio na zewnątrz możliwa jest przez 6 wyjść ewakuacyjnych:

- Pierwsze wyjście, od strony południowej, główne wyjście z budynku, prowadzi z korytarza głównego w segmencie A na zewnątrz.
- Drugie wyjście, od strony zachodniej, prowadzi z korytarza głównego w segmencie A na zewnątrz na parking.
- Trzecie wyjście, od strony południowej, prowadzi z korytarza w segmencie B, na zewnątrz.
- Czwarte i piąte wyjście, od strony zachodniej, prowadzi z części kuchennej i zaplecza w segmencie A na zewnątrz.
- Szóste wyjście z sali gimnastycznej, od strony północnej, prowadzi na zewnątrz.

Ewakuacja z obszaru przedszkola realizowana jest wydzieloną pożarowo klatką schodową „A”, a następnie na parter.

Elementy wykończenia wnętrz wykonane z elementów NRO - nierozprzestrzeniających ognia.

2.10. Zabezpieczenie przeciwpożarowe instalacji użytkowych

Instalacje w budynku:

- wentylacyjna grawitacyjna,
- grzewcza,
- wodno-kanalizacyjna,
- elektroenergetyczna 230 V oraz 400 V,
- odgromowa.

2.11. Dobór urządzeń przeciwpożarowych w obiekcie

- a) przeciwpożarowy wyłącznik prądu umieszczono:
 - 1) na parterze, przed budynkiem przy wejściu głównym, od strony wschodniej,
 - 2) na pierwszym piętrze na ścianie korytarza przy klatce schodowej B, od strony wschodniej,
 - 3) na parterze na klatce schodowej A.
- b) instalacje oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego – występuje na całej długości dróg ewakuacyjnych w strefie ZL III oraz ZL II;
- c) hydranty wewnętrzne HW25 (6 sztuk) – występują w strefie ZL III. Rozmieszczenie hydrantów wewnętrznych przedstawiono w części graficznej;
- d) system oddymiania grawitacyjnego (klapa dymowa) – występuje na klatce schodowej A;
- e) system oddymiania grawitacyjnego (okno oddymiające) – występuje na klatce schodowej B;
- f) system detekcji gazów GAZEX – występuje w kotłowni.

2.11.1. Charakterystyka urządzeń przeciwpożarowych

- a. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu powinien odciąć dopływ prądu do wszystkich obwodów w budynku, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru. Ponadto PWP powinien odciąć dopływ prądu w obrębie minimalnie jednej strefy pożarowej – dopuszcza się rozwiązanie polegające na odcięciu dopływu prądu jednocześnie w całym budynku (wszystkie strefy pożarowe). Miejsce jego usytuowania powinno być czytelnie oznakowane znakiem zgodnym z obowiązującą normą PN-N-01256-04:1992.

Wyłączniki zainstalowe na obiekcie spełniają poniższe zadania:

- 1) Odcina dopływ prądu na całym obiekcie (segment A + segment B),
 - 2) Odcina dopływ prądu na obszarze szkoły podstawowej (segment A),
 - 3) Odcina dopływ prądu na obszarze przedszkola (segment B).
- b. Zgodnie z wymaganymi normami natężenie oświetlenia na drodze ewakuacyjnej o szerokości do 2 m wzdłuż środkowej linii drogi ewakuacyjnej powinno być nie mniejsze niż 1 lx i 0,5 lx dla strefy otwartej (na poziomie podłogi). Szersze drogi ewakuacyjne mogą być traktowane jako kilka dróg o szer. 2 m lub mogą mieć oświetlenie jak w strefach otwartych (zapobiegające panice). Na klatce schodowej w części przedszkolnej natężenie oświetlenia musi wynosić co najmniej 2 lx. We wszystkich punktach ze sprzętem przeciwpożarowym natężenie musi wynosić co najmniej 5 lx. Minimalny czas stosowania oświetlenia dla celów ewakuacji powinien wynosić 1 godzinę.
- c. Hydranty wewnętrzne jest urządzeniem umieszczonym na sieci wodociągowej wewnętrznej, służącym do poboru wody, celem gaszenia pożarów grupy A. Umożliwia on dogodne gaszenie ewentualnego pożaru (z większych niż gaśnice odległości), a w szczególności przydatny jest do gaszenia pożarów w zarodku oraz do dogaszania

pogorzeliisk. Hydrant powinien być oznakowany zgodnie z Polską Normą. Minimalna wydajność poboru wody mierzona na wylocie prądownicy wynosi 1,0 dm³/s przy ciśnieniu 2 [bar]. Przed hydrantami wewnętrznymi powinna być zapewniona dostateczna przestrzeń do rozwinięcia linii gaśniczej.

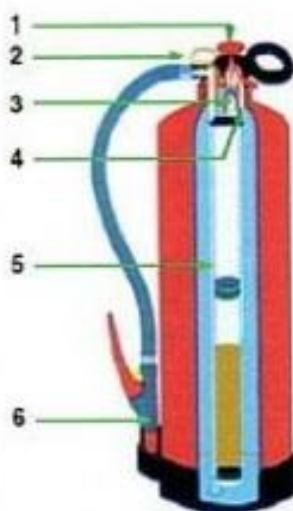
- d. Wykonany w obiekcie system oddymiania firmy AFG podzielony został na dwie klatki schodowe (A i B), w skład których odpowiednio wchodzi kłapa oddymiająca oraz okno oddymiające. Do ich otwarcia służą siłowniki elektryczne, które uruchamiane będą automatycznie przez centralę sterującą AFG 2004 8A w przypadku zadziałania czujki dymowej lub ręcznie za pomocą przycisków oddymiania (RPO). Centrala zasilana jest podstawowo z sieci 230 V, natomiast zasilanie awaryjne zapewniają akumulatory 2x 12 V/2,3 Ah.
- e. Zadaniem systemu detekcji gazów GAZEX w przypadku wykrycia wycieku gazu jest niezwłoczne odcięcie dopływu gazu za pomocą zaworu MAG oraz uruchomienie sygnałów optyczno-akustycznych.

2.12. Wyposażenie w gaśnice

Budynek wyposażono w gaśnice proszkowe 2kg ABC (GP2x), gaśnice proszkowe 4kg ABC (GP4x), oraz gaśnicę pianową 3dm³ (GWF3x). Gaśnice głównie umieszczone są w ciągu dróg ewakuacyjnych (korytarze, klatki schodowe), w kotłowni oraz w kuchni. Rozmieszczenie gaśnic przedstawiono w części graficznej opracowania. Budowa gaśnicy proszkowej, zasady obsługi oraz zasady użycia gaśnic, a także grupy pożarów przedstawiają poniższe rysunki.

Gaśnice pianowe

Jest to gaśnica, w której środkiem gaśniczym jest wodny roztwór koncentratu powierzchniowo-czynnego.

1. **Zbijak**
Przez wciśnięcie zbijaka do środka następuje otwarcie butli z CO₂. Dwutlenek węgla przedostaje się do wnętrza gaśnicy powodując tłoczenie roztworu pianotwórczego na zewnątrz.
2. **Zawleczka zabezpieczająca**
Wyjąć w celu odbezpieczenia.
3. **Butla ze środkiem wyrzucającym (CO₂)**
4. **Rurka bezpiecznika**
5. **Rura pionowa**
6. **Prądownica pistoletowa**
Przy pomocy dźwigni zaworu prądownicy można dozować wypływ piany.

W użytkowaniu są gaśnice GWP 6Z, GWP 9Z, GWP 9Z/L.

Rys. 1 - budowa i zasada obsługi gaśnicy pianowej

Budowa i zastosowanie gaśnic

Gaśnice proszkowe (1)

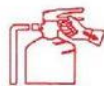
Gaśnica proszkowa GP-6x-ABC

Przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy A, B i C

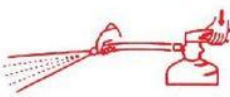

Obsługa gaśnicy:

1. Wyciągnąć zabezpieczenie

2. Wyjąć wąż z uchwytu, skierować na źródło ognia, nacisnąć dźwignię

Gaśnice proszkowe (2)

Gaśnica proszkowa GP-1Z-BC

Przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy B i C

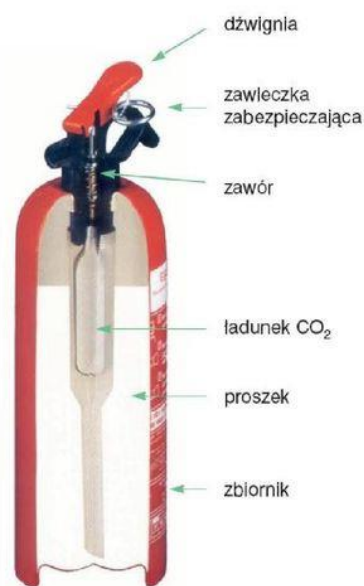

Zalecana do ochrony samochodów, łodzi motorowych, przyczep kempingowych itp.

Uruchamianie:

1. Wyjąć zawleczkę
2. Nacisnąć dźwignię zaworu, zwolnić ją, odczekać 3 sek.
3. Nacisnąć dźwignię ponownie, strumień proszku skierować na źródło pożaru

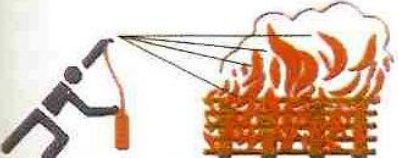
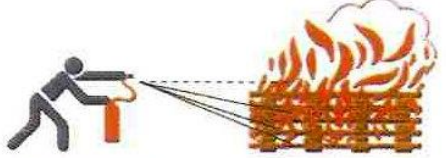

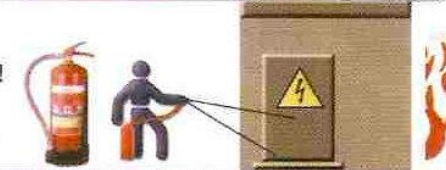

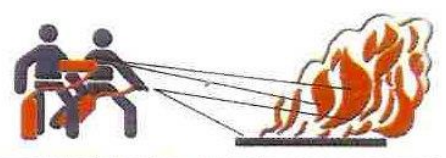

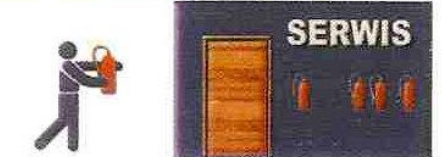

Rys. 2 - budowa i zasada obsługi gaśnicy proszkowej

GRUPA POŻARU	PIKTOGRAM	RODZAJ PŁONĄCEGO MATERIAŁU	ŚRODKI GAŚNICZE
A		Ciała stałe głównie pochodzenia organicznego, przy spalaniu których obok innych zjawisk występuje zjawisko żarzenia, np. drewno, papier, węgiel, tworzywa sztuczne, tkaniny itp.	Woda, piana, proszki gaśnicze.
B		Ciecze palne i/lub substancje stałe topiące się wskutek wytworzonego przy pożarze ciepła, np. benzyna, nafta, parafina, naftalen.	Piana, proszki gaśnicze, dwutlenek węgla.
C		Gazy, np. metan, propan, acetylen, wodór.	Proszki gaśnicze.
D		Metale np. sód, potas, magnez.	Specjalne proszki gaśnicze.
F		Tłuszcze i oleje w urządzeniach kuchennych.	Specjalne roztwory wodne

Rys. 3 - grupy pożarów oraz środki gaśnicze

Gaszenie pożarów podręcznym sprzętem gaśniczym.

<p>Źle</p> 	<p>Ogień zaatakować zgodnie z kierunkiem wiatru.</p>	<p>Dobrze</p>
	<p>Pożar palącej powierzchni gasić od skrajnej jego części.</p>	
	<p>Ciała stałe gasić kierując strumień środka gaśniczego na płomień z dołu, a nie z góry.</p>	
	<p>Gaśnicami wodnymi nie gasić urządzeń będącymi pod napięciem! Używać gaśnic do tego przeznaczonych.</p>	
	<p>Ciała ciekłe i gazy gasić z góry w dół.</p>	
	<p>Mając do dyspozycji większą ilość gaśnic uruchomić wszystkie jednocześnie, a nie każdą oddzielnie po jej użyciu.</p>	
	<p>Po ugaszeniu pożaru uważać na ponowne zapalenie. (nawrót ognia)</p>	
	<p>Po użyciu gaśnicy nie zawieszają, tylko ponownie napełnić lub wymienić na nową.</p>	

Rys. 4 - zasady użycia gaśnic

2.13. Przygotowanie obiektu i terenu do działań ratowniczo-gaśniczych

Dojazd do budynku możliwy jest od strony zachodniej ulicą Firlejów. Wjazd na teren Zespołu Szkół poprzez bramę wjazdową. Obiekt położony jest w rejonie działania Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej w Zawierciu oraz Ochotniczej Straży Pożarnej w Kromoławie położonej ok. 200 m od budynku szkoły. Droga pożarowa umożliwia dojazd wzdłuż krótszego boku (część południowa) oraz dłuższego boku (część zachodnia) szkoły.

Źródłem zaopatrzenia w wodę jest zewnętrzna sieć wodociągowa znajdująca się w ciągu ulicy Firlejów. W odległości około 20 m od budynku znajduje się hydrant zewnętrzny, nadziemny DN 80 o wydajności co najmniej 10 dm³/s przy ciśnieniu 0,2 Mpa.

3. Wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz ich konserwacja

Wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice dla budynku oraz czasookresy ich przeglądów zostały zawarte w poniższej tabeli.

Tab. 3 – urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz ich konserwacja

Urządzenie przeciwpożarowe	Czasookres	Przeгляд i konserwacja według
Gaśnice	raz w roku	PN-EN 3-7 oraz DTR
Hydranty wewnętrzne	raz w roku	Rozporządzenie MSWiA z 7 czerwca 2010 r., oraz PN-EN 671-3
Węże hydrantowe	raz na 5 lat	PN-EN 671-1, PN-EN 671-2, PN-EN 14540:2014-11, PN-EN 694:2014-09
Awaryjne oświetlenie awaryjne i ewakuacyjne	raz w roku	Rozporządzenie MI z 12 kwietnia 2002 r., PN-EN 1838 oraz PN-EN 50172
Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	raz w roku	Rozporządzenie MSWiA z 7 czerwca 2010 r.
System detekcji gazów GAZEX	raz w roku	Rozporządzenie MSWiA z 7 czerwca 2010 r. oraz DTR

4. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia

Jednym z podstawowych zadań, jakim jest zapewnienie ochrony przeciwpożarowej w budynkach, obiektach budowlanych oraz terenach, jest ustalenie sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru i innego zagrożenia. W niniejszym rozdziale zostały opisane podstawowe zasady postępowania w sytuacjach zagrożenia.

Sposoby postępowania na wypadek pożaru

- I. Alarmowanie - obowiązkowe
- II. Ewakuacja - obowiązkowe
- III. Działania ratownicze – dobrowolne

I.ALARMOWANIE

Zgodnie z Art. 9 Ustawy o ochronie przeciwpożarowej, który mówi: ***Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz: centrum powiadamiania ratunkowego lub jednostkę ochrony przeciwpożarowej albo Policję bądź wójta albo sołtysa.*** Uwzględniając powyższy zapis ustala się podstawowe sposoby postępowania w przypadku wystąpienia pożaru lub innego zagrożenia:

- 1) Niezwłocznie powiadom osoby znajdujące się w strefie zagrożenia, przy użyciu wszystkich dostępnych środków – głosowo oraz za pomocą dostępnych urządzeń;

- 2) Niezwłocznie powiadom Straż Pożarną – **998 lub 112;**
- 3) Powiadom odpowiednie osoby:
 - Dyrektor placówki – Andrzej Wilk – 502 138 330
 - Wicedyrektor – Justyna Kukułka - 663 240 313
- 4) W razie konieczności powiadom:

• Pogotowie Energetyczne	991
• Pogotowie Ratunkowe	999
• Pogotowie Gazowe	992
• Policję	997

Podczas powiadamiania Straży Pożarnej należy podać:

- imię i nazwisko,
- numer z którego powiadamiamy,
- dokładny adres i nazwę obiektu,
- co i gdzie się pali, rodzaj zagrożenia,
- czy występuje zagrożenie dla ludzi.

Nie odkładaj słuchawki do chwili potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia. Wykonuj polecenia podane przez osobę przyjmującą zgłoszenie. W razie konieczności, pozostań na linii.

II. EWAKUACJA

- 1) Równocześnie z alarmowaniem rozpocznij ewakuację;
- 2) Opuść strefę zagrożenia, dostępnymi drogami ewakuacyjnymi;
- 3) Udaj się do miejsca zbiórki do ewakuacji;
- 4) Nie opuszczaj miejsca zbiórki do ewakuacji do czasu wydania polecenia.

Na miejsce zbiórki do ewakuacji dla budynku wyznacza się boisko sportowe do gry w piłkę nożną. Lokalizację miejsca zbiórki do ewakuacji przedstawiono na planie sytuacyjnym terenu. Do czasu przyjazdu Straży Pożarnej akcję prowadzi użytkownik budynku.

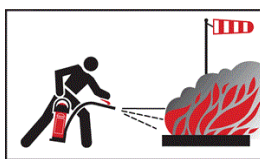
Z chwilą przyjazdu Straży Pożarnej, kierowanie akcją ewakuacyjną oraz ratowniczą przejmuje Kierujący Działaniami Ratowniczymi (KDR). Należy pamiętać, że zgodnie z Art. 25 Ustawy o ochronie przeciwpożarowej:

1. Kierujący działaniem ratowniczym może:

- 1) zarządzić ewakuację ludzi i mienia;**
- 2) wstrzymać ruch drogowy oraz wprowadzić zakaz przebywania osób trzecich w rejonie działania ratowniczego;**
- 3) przejąć w użytkowanie na czas niezbędny dla działania ratowniczego nieruchomości i ruchomości, środki transportu, sprzęt, ujęcia wody, inne środki gaśnicze, a także przedmioty i urządzenia przydatne w działaniu ratowniczym.**

2. Kierujący działaniem ratowniczym ma prawo żądać niezbędnej pomocy od instytucji, organizacji, przedsiębiorców i osób fizycznych.

III. DZIAŁANIA RATOWNICZE

Zgodnie z Art. 22 Ustawy o ochronie przeciwpożarowej działania ratownicze prowadzą jednostki ochrony przeciwpożarowej. Poprzez działania ratownicze rozumie się każdą czynność podjętą w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska, a także likwidację przyczyn powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Działania ratowniczo można podjąć jedynie gdy nie zagraża to naszemu bezpieczeństwu oraz zdrowiu. Osoba podejmująca takie działania powinna sama ocenić sytuację, a w przypadku podjęcia decyzji o działaniu:

- 1) Równocześnie z ewakuacją podjąć działania ratownicze;
- 2) Użyć dostępnego sprzętu gaśniczego postępując zgodnie z instrukcją producenta;
- 3) Pomóc pozostałym uczestnikom ewakuacji w przypadku konieczności.

Skrócona instrukcja postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych stanowi załącznik nr 3 do opracowania. Instrukcje należy umieścić w widocznych ogólnodostępnych miejscach w budynku.

Sposoby postępowania na wypadek innego zagrożenia

Inne miejscowe zagrożenia to zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody niebędące pożarem, klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków. Inne zagrożenia według rodzaju zagrożenia można podzielić na

- a) silne wiatry – zdarzenia będące następstwem wystąpienia silnych wiatrów, trąb powietrznych, itp.,
- b) przybory wód – zdarzenia będące następstwem przyboru wód na ciekach i naturalnych lub sztucznych zbiornikach wodnych, roztopów, jak również wzrostu poziomu wód gruntowych;
- c) opady śniegu – zdarzenia będące następstwem opadów śniegu,
- d) opady deszczu – zdarzenia będące następstwem opadów deszczu,
- e) infrastruktury komunalnej – zdarzenia będące następstwem uszkodzenia lub zniszczenia urządzeń i instalacji, w szczególności gazowych, wodno-kanalizacyjnych, ciepłowniczych, energetycznych, dźwigowych, itp. uniemożliwiające ich normalne
- f) chemiczne – zdarzenia będące następstwem uwolnienia do otoczenia substancji niebezpiecznych, stwarzających zagrożenie dla życia, mienia lub środowiska,
- g) ekologiczne - zdarzenia będące następstwem działalności człowieka lub sił natury zagrażające środowisku (powietrze, woda, gleba),

- h) radiologiczne – zdarzenia, w których wystąpiły zagrożenia związane z promieniowaniem lub skażeniem promieniotwórczym,
- i) budowlane – zdarzenia będące następstwem zniszczenia lub uszkodzenia budowanego lub istniejącego obiektu budowlanego, jego części lub poszczególnych elementów,
- j) medyczne – zdarzenia, w których wystąpił stan nagłego zagrożenia zdrowotnego.

W przypadku wystąpienia zdarzeń mogących powodować zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska należy przede wszystkim:

- 1) Powiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia, przy użyciu wszystkich dostępnych środków;
- 2) Niezwłocznie powiadomić Straż Pożarną lub Centrum Powiadamiania Ratunkowego – **998 lub 112;**
- 3) W razie konieczności powiadomić:
 - Pogotowie Energetyczne **991**
 - Pogotowie Ratunkowe **999**
 - Pogotowie Gazowe **992**
 - Policję **997**

5. Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, przez pojęcie **prace niebezpieczne pod względem pożarowym** – należy rozumieć prace **remontowo-budowlane** związane z użyciem otwartego ognia, cięciem z wytwarzaniem iskier mechanicznych i spawaniem, prowadzone wewnątrz lub na dachach obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także prace remontowo-budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem. Za bezpieczeństwo prac prowadzonych przez podmioty wewnętrzne i zewnętrzne w całości odpowiada Wykonawca prac.

Przed przystąpieniem do wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy uzyskać zezwolenie na prowadzenie takich czynności – wg wzoru będącego załącznikiem nr 6 do niniejszej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego. Zlecający kontroluje prace niebezpieczne pod względem pożarowym, a ich przebieg dokumentuje w książce kontroli prac niebezpiecznych pod względem pożarowym – wg wzoru będącego załącznikiem nr 7 do niniejszej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego

- Przed przystąpieniem do Prac Wykonawca jest zobowiązany:
 - 1) ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym Prace będą wykonywane;
 - 2) ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu oraz schemat postępowania w przypadku ich powstania;
 - 3) wskazać osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca prowadzenia Prac, za ich przebieg oraz kontrole miejsca prowadzenia Prac;
 - 4) zapewnić wykonywanie Prac wyłącznie przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje;
 - 5) zaznajomić osoby wykonujące Prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstawania pożaru lub wybuchu oraz ze schematem postępowania w przypadku ich powstania;
- Przy wykonywaniu Prac:
 - 1) zabezpieczyć przed zapaleniem materiały palne występujące w miejscu wykonywania Prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujące się w nim instalacje techniczne;
 - 2) prowadzić Prace w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwopalnych cieczy lub palnych gazów, jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości. Za przeprowadzenie pomiaru odpowiedzialny jest Wykonawca Prac;
 - 3) miejsca wykonywania Prac wyposażać w podręczny sprzęt gaśniczy wymieniony w „Zezwoleniu na wykonywanie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym”;
 - 4) po zakończeniu Prac poddać kontroli pod względem występowania oznak pożaru, zarzewi ognia lub śladów wypalenia i podwyższonej temperatury miejsce, w którym prace były wykonywane oraz rejony do niego przyległe. W przypadku stwierdzenia tego typu oznak, należy usunąć zagrożenie poprzez chłodzenie lub usunięcie z budynku rozgrzanych (lub tłących, żarzących się) elementów i/lub powiadomić Straż Pożarną,
 - 5) do wykonywania Prac należy używać wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru.

6. Warunki i organizacja ewakuacji oraz praktyczne sposoby ich sprawdzenia

Ewakuacja z budynku może nastąpić samorzutnie po wykryciu pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, lub po zarządzeniu ewakuacji. Decyzję o ewakuacji ludzi oraz mienia w oparciu o ocenę sytuacji może Dyrektor placówki lub upoważnione przez Niego osoby.

Osoba upoważniona ogłasza alarm na wypadek pożaru wciskając 3 długie dzwonki w krótkich odstępach czasu.

W sytuacji gdy zostanie podjęta decyzja o ewakuacji osób z obiektu, należy podjąć następujące działania:

- 1) Powiadomić osoby mogące przebywać w strefie zagrożenia zagrożeniu,
- 2) Jeśli to możliwe zabrać rzeczy osobiste, a po wyjściu z pomieszczenia zamknąć za sobą drzwi,
- 3) Drogą ewakuacyjną udać się do wyjścia ewakuacyjnego,
- 4) Po wyjściu z budynku udać się do miejsca zbiórki do ewakuacji,
- 5) Pozostać w miejscu zbiórki do ewakuacji do czasu jej odwołania.

Ponadto, o ile to możliwe i uzasadnione podczas ewakuacji:

- 1) Osoby, które nie mogą poruszać się o własnych siłach należy wynosić,
- 2) Wspierać osoby niebędące stałymi użytkownikami i kierować w odpowiednie miejsce,
- 3) Użyć wszelkich dostępnych sposobów w celu zapobiegania panice,
- 4) Użyć wszelkich dostępnych sposobów, aby możliwie skutecznie zabezpieczyć drogi ewakuacyjne przed rozwojem pożaru i zadymienia,
- 5) Dyrektor wraz z personelem ewakuuje dzieci poprzez wyprowadzenie ich z pomieszczeń najkrótszą drogą na zewnątrz,
- 6) Po ewakuacji należy przeliczyć stan osobowy i przekazać informację o jego stanie osobom wyznaczonym lub Kierującemu Działaniem Ratowniczym.

Decyzję o ewakuacji mienia podejmuje kierujący akcją ratowniczą, gdy mienie o szczególnej wartości jest bezpośrednio zagrożone i jest to jedyny sposób jego uratowania. Ewakuacja mienia NIE MOŻE odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi. Po przyjeździe Państwowej Straży Pożarnej, akcją ratowniczą przejmuje Kierujący Działaniem Ratowniczym.

W celu umożliwienia przeprowadzenia sprawnej ewakuacji zabrania się:

- składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach techniczno-budowlanych;
- składowanie materiałów palnych w pomieszczeniach technicznych, na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach;
- zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiających ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji;
- blokowanie drzwi i bram przeciwpożarowych w sposób uniemożliwiający ich samoczynne zamknięcie w przypadku powstania pożaru;
- lokalizowanie elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;
- uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych.

Ewakuowani powinni kierować się następującymi zasadami w czasie ewakuacji:

- 1) przestrzegać ściśle poleceń kierujących ewakuacją,
- 2) poruszać się trasami i drogami oznakowanymi znakami ewakuacyjnymi,
- 3) na drogach ewakuacyjnych nie rozmawiać, poruszać się spokojnie, z zachowaniem normalnego tempa poruszania się bez niepotrzebnych przyspieszeń i zatrzymań (przyspieszenie powoduje, że ludzie za nami myślą, że wzrosło zagrożenie zaczynają napierać; zatrzymanie i zwalnianie powoduje, że ludzie za nami myślą, że droga wyjścia jest zablokowana i również powodowani strachem napierają),
- 4) jeżeli z jakichkolwiek powodów, np. z powodu bardzo silnego zadymienia, nie możemy skorzystać z normalnych dróg ewakuacyjnych (korytarze, klatki schodowe) należy wycofać się do poprzedniego zajmowanego pomieszczenia i przez okno wezwać pomoc głosem lub wymachując odzieżą w kolorze jaskrawym – w pomieszczeniach bez okien sygnały o swojej obecności przekazywać uderzając, np. w rury ogrzewania centralnego, wodociągowe lub kanalizacyjne,
- 5) po wyjściu z obiektu zgłosić się do swojego przełożonego.

Obowiązkiem każdego pracownika zatrudnionego bez względu na zajmowane stanowisko pracy jest:

- 1) Uczestniczyć w obowiązujących szkoleniach i instruktażach przeciwpożarowych.
- 2) Zapoznać się z obowiązującymi na terenie budynku przepisami przeciwpożarowymi oraz wykonywać pracę zgodnie z zasadami określonymi w przepisach.
- 3) Utrzymywać właściwy stan bezpieczeństwa pożarowego na stanowisku pracy.
- 4) Niezwłocznie usuwać zauważone usterki mogące spowodować pożar lub ułatwić jego rozprzestrzenienie się oraz zawiadomić o tym przełożonego.
- 5) Przed opuszczeniem stanowiska pracy stwierdzić czy zostały wyłączone wszystkie urządzenia elektryczne i gazowe oraz czy nie występują inne potencjalne możliwości powstania pożaru.
- 6) Znać rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych oraz sposób ich użycia.
- 7) Znać sposoby alarmowania i umieć zaalarmować na wypadek powstania pożaru współpracowników, przełożonego, straż pożarną.
- 8) W razie powstania pożaru przystąpić natychmiast do wykonywania czynności określonych w INSTRUKCJI ALARMOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU.
- 9) Wykonywać polecenia kierującego działaniem ratowniczym.

Użytkownik obiektu przeznaczonego dla ponad 50 osób będących jego stałymi użytkownikami, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu. Użytkownik powiadamia właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej o terminie przeprowadzenia działań, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem. Przeprowadzanie próbnych ewakuacji ma za zadanie wyrobienie

odpowiednich nawyków u personelu pracującego w budynku, tak aby podczas rzeczywistych zdarzeń każdy wiedział jak się zachowywać. Ilość stałych użytkowników przekracza 50 osób, zatem budynek objęty jest obowiązkowym przeprowadzaniem próbnych ewakuacji.

7. Sposoby zapoznania użytkowników z przepisami oraz instrukcją

Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu budowlanego lub terenu zapewniając ochronę przeciwpożarową jest obowiązany do zapoznania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi. Ponadto nowozatrudniony pracownik przechodząc szkolenie wstępne, powinien zostać zapoznany z „Podstawowymi zasadami ochrony przeciwpożarowej oraz postępowania w razie pożaru”.

Z Instrukcją należy zapoznać wszystkich pracowników budynku. Zatrudnieni pracownicy przyjęcie do wiadomości niniejszej Instrukcji potwierdzają własnoręcznym podpisem w tabeli będącej załącznikiem nr 2 do Instrukcji. Z Instrukcją należy zapoznać pracownika przed przystąpieniem do pracy. Instrukcja powinna zapewniać możliwość natychmiastowego wykorzystania na potrzeby ratownicze.

Użytkownikom budynku niebędącym jego stałymi użytkownikami zapewnia się dostęp do Instrukcji postępowania na wypadek pożaru z wykazem telefonów alarmowych, a także wykazu czynności zabronionych w obiektach i terenach do nich przyległych, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji. Instrukcje postępowania i czynności zabronionych umieszcza się w miejscach ogólnodostępnych w budynku.

8. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej stałych użytkowników

Zgodnie z Art. 4.1 Ustawy o ochronie przeciwpożarowej, właściciela zarządca lub użytkownik budynku, zapewniając ochronę przeciwpożarową obowiązany jest:

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
- 2) wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice;
- 3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie;
- 4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji;
- 5) przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej;
- 6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi;
- 7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

1a. Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w ust. 1, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu

budowlanego lub terenu, przejmuje - w całości lub w części - ich zarządca lub użytkownik, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie. W przypadku gdy umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem.

Zgodnie § 4.2 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, właściciele, zarządcy lub użytkownicy budynków oraz placów składowych i wiat, z wyjątkiem budynków mieszkalnych jednorodzinnych:

- 1) utrzymują urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej;
- 2) wyposażają obiekty w przeciwpożarowe wyłączniki prądu zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi;
- 3) umieszczają w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych;
- 4) oznakowują znakami zgodnymi z Polskimi Normami:
 - a) drogi i wyjścia ewakuacyjne z wyłączeniem budynków mieszkalnych oraz pomieszczenia, w których zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi są wymagane co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,
 - b) miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
 - c) miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - d) miejsca usytuowania nasady umożliwiającej zasilanie instalacji wodociągowej przeciwpożarowej, kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,
 - e) pomieszczenia i tereny z materiałami niebezpiecznymi pożarowo,
 - f) drabiny ewakuacyjne, rękawy ratownicze, pojemniki z maskami uciezkowymi, miejsca zbiórki do ewakuacji, miejsca lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych,
 - g) dźwigi dla straży pożarnej,
 - h) przeciwpożarowe zbiorniki wodne, zbiorniki technologiczne stanowiące uzupełniające źródło wody do celów przeciwpożarowych, punkty poboru wody, stanowiska czerpania wody,
 - i) drzwi przeciwpożarowe,
 - j) drogi pożarowe,
 - k) miejsca zaklasyfikowane jako strefy zagrożenia wybuchem;

Na podstawie wymienionych przepisów, do **zadań związanych z realizacją ochrony przeciwpożarowej** dla Dyrektora placówki (Andrzej Wilk) należą:

- zapewnienie prawidłowych warunków budowlanych, instalacyjnych i technologicznych oraz zapobieganie wszelkim zagrożeniom w tym zakresie;
- przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań zawartych w dokumentacji technicznej;
- zapewnienie środków na realizację zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej lub nadzorowanie realizacji zadań określonych w stosownych umowach,
- przygotowanie obiektu i terenu do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej,
- ustalenie sposobu postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
- prawidłową realizację planów dostosowania obiektu do wymagań ochrony przeciwpożarowej;
- rozpatrywanie i wdrażanie wniosków zmierzających do poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w obiekcie, zgłaszanych przez osobę prowadzącą sprawy ochrony przeciwpożarowej,
- zapewnienie bezpiecznej eksploatacji instalacji i urządzeń stanowiących wyposażenie eksploatowanego budynku i pomieszczeń;
- znajomości i stosowania obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, w szczególności dotyczących prawidłowego utrzymania i eksploatacji obiektu, urządzeń technologicznych oraz kontroli przestrzeganie tych przepisów;
- realizację zadań wynikających z przeprowadzonych kontroli i przeglądów,
- uczestnictwo w kontrolach stanu ochrony przeciwpożarowej prowadzonych przez organy do tego uprawnione;
- prowadzenie dokumentacji związanej z ochroną przeciwpożarową
- rozpatrywanie wniosków dotyczących poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego,
- zapewnienie wyposażenia budynków i pomieszczeń w gaśnice oraz wymagane urządzenia przeciwpożarowe,
- Utrzymanie w pełnej sprawności technicznej, w tym zapewnienie wymaganych przeglądów i konserwacji urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic;
- Zapewnienie oznakowania obiektu znakami zgodnymi z Polskimi Normami.

Do podstawowych **zadań i obowiązków** z zakresu ochrony przeciwpożarowej **wszystkich pracowników**, bez względu na zajmowane stanowisko należą:

- przestrzegać obowiązujących przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej, zapisów zawartych w Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego, instrukcjach postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia;
- przestrzegać postanowień instrukcji obsługi urządzeń;
- dbać o właściwy stan bezpieczeństwa pożarowego na zajmowanym stanowisku pracy;
- zwracać uwagę osobom postronnym przebywającym na terenie obiektu, które nie stosują się do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych;

- niezwłocznie zgłaszać przełożonemu lub innej osobie kierującej pracownikami wszystkie usterki i nieprawidłowości, których występowanie może spowodować pożar lub inne zagrożenie oraz współdziałać z pracodawcą i przełożonym w wypełnianiu obowiązków dotyczących bezpieczeństwa pożarowego;
- znać procedury postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego zagrożenia, sposobów alarmowania i przeprowadzania ewakuacji, użycia podręcznego sprzętu gaśniczego oraz gaszenia pożaru w zarodku;
- po zakończeniu pracy pozostawić stanowisko pracy uporządkowane oraz odłączyć wszystkie niepotrzebne urządzenia elektryczne, wyłączyć wszelkiego rodzaju instalacje technologiczne mogące powodować powstawanie lub rozprzestrzenianie się pożaru;
- przestrzegać zakazu palenia wyrobów tytoniowych oraz e-papierosów poza miejscami wyznaczonymi;
- znać rozmieszczenie gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych, a także umiejętność obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego;
- podporządkowanie się poleceniom kierującego działaniem ratowniczym;
- udziału w szkoleniach przeciwpożarowych,

Podstawowe obowiązki osób sprzątających:

- dopilnowania wyłączenia oświetlenia elektrycznego i urządzeń elektrycznych nieprzystosowanych do pracy ciągłej po zakończeniu sprząwania,
- przechowywać w ustalonym i bezpiecznym miejscu materiałów palnych powstałych w wyniku wykonywania czynności pracowniczych, a także substancji wykorzystywanych do tego celu;
- usuwania zauważonych usterek mogących spowodować pożar lub natychmiastowego powiadomienia użytkownika budynku,
- zwracania uwagi, czy sprzęt podręczny sprzęt gaśniczy znajduje się w ustalonych miejscach, a w razie jego braku informowania użytkownika budynku o jego brakach.

W obiekcie oraz na terenie przyległym do niego **zabronione jest** wykonywanie następujących czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji:

- 1) używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon materiałów występujących:
 - a) w strefie zagrożenia wybuchem, z wyjątkiem urządzeń przeznaczonych do tego celu, spełniających wymagania określone w przepisach rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (Dz. U. Nr 263, poz. 2203);
 - b) w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo;

- 2) użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikających z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia;
- 3) garażowanie pojazdów silnikowych w obiektach i pomieszczeniach nieprzeznaczonych do tego celu, jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa pojazdu i nie odłączono na stałe zasilania akumulatorowego pojazdu;
- 4) rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze;
- 5) rozpalanie ognia, wysypywanie gorącego popiołu i żuźla lub wypalanie wierzchniej warstwy gleby i traw, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów;
- 6) składowanie poza budynkami w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki sąsiedniej materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu;
- 7) użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
- 8) przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - a) urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100 °C),
 - b) linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V;
- 9) stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;
- 10) instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, takich jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- 11) składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach techniczno-budowlanych;

- 12) składowanie materiałów palnych w pomieszczeniach technicznych, na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach;
- 13) przechowywanie pełnych, niepełnych i opróżnionych butli przeznaczonych do gazów palnych na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz w piwnicach;
- 14) zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji;
- 15) blokowanie drzwi i bram przeciwpożarowych w sposób uniemożliwiający ich samoczynne zamknięcie w przypadku powstania pożaru;
- 16) lokalizowanie elementów wystroju wnętrza, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;
- 17) wykorzystywanie drogi ewakuacyjnej z sali widowiskowej lub innej o podobnym przeznaczeniu, w której następuje jednoczesna wymiana publiczności lub użytkowników, jako miejsca oczekiwania na wejście do tej sali;
- 18) uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - a) gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
 - b) przeciwwybuchowych urządzeń odciążających,
 - c) źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - d) urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
 - e) wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
 - f) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej,
 - g) krat zewnętrznych i okiennic, które zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi powinny otwierać się od wewnątrz mieszkania lub pomieszczenia;
- 19) napełnianie gazem płynnym butli na stacjach paliw, stacjach gazu płynnego i w innych obiektach nieprzeznaczonych do tego celu;
- 20) dystrybucja i przeładunek ropy naftowej i produktów naftowych w obiektach i na terenach nieprzeznaczonych do tego celu.

Wykaz czynności zabronionych w budynku i terenie do niego przyległym zawarty jest w załączniku nr 5 do Instrukcji - wykaz należy umieścić w miejscu widocznym w budynku.

9. Wskazanie osób lub podmiotów opracowujących Instrukcję

Obiekt: Zespół szkolny; Szkoła Podstawowa nr 13 wraz z przedszkolem,
Ul. Filaretów 9, 42-400 Zawiercie

Wykonawca:

Firma: FIREVENT Sp. j.

Imię i nazwisko: Tomasz Pomykała

Nr uprawnień: SGSP 10273

Zgodnie z wymaganiami zawartymi w §6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010 nr 109 poz. 719 z późn. zm.) Instrukcja zawiera:

- część opisową,
- część graficzną.

Niniejszym oświadczam(-y), że Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla Szkoły Podstawowej 13 jest zgodna z wymaganiami zawartymi w §6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010 nr 109 poz. 719 z późn. zm.).

Data i podpis osób odpowiedzialnych za opracowanie

Informacje dodatkowe:

.....
.....
.....

10. Część graficzna Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego

Wykaz stosowanych znaków na planach ewakuacyjnych

LP.	znak	nazwa znaku	opis zastosowania
znaki ewakuacyjne			
1.		wyjście ewakuacyjne	wskazuje wyjście ewakuacyjne
2.		kierunek do wyjścia ewakuacyjnego	wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej
3.		kierunek schodami w dół	oznacza kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w dół
4.		kierunek schodami w górę	oznacza kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w górę
5.		prosto lub do góry za drzwiami ewakuacyjnymi	wskazuje kierunek drogi prosto lub do góry za drzwiami ewakuacyjnymi
6.		w dół za drzwiami ewakuacyjnymi	wskazuje kierunek drogi w dół za drzwiami ewakuacyjnymi
7.		klucz do wyjścia ewakuacyjnego	wskazuje lokalizację kluczy do drzwi ewakuacyjnych
8.		miejsce zbiórki do ewakuacji	wskazuje miejsce zbiórki do ewakuacji

9.		przycisk otwierania drzwi ewakuacyjnych	wskazuje lokalizację przycisku do awaryjnego otwierania drzwi
znaki ochrony przeciwpożarowej			
10.		gaśnica przenośna	wskazuje lokalizację gaśnicy
11.		hydrant wewnętrzny	wskazuje lokalizację hydrantu wewnętrznego
12.		ręczny ostrzegacz pożarowy	wskazuje lokalizację ręcznego ostrzegacza pożarowego
13.		gaśnica przewoźna	wskazuje lokalizację gaśnicy przewoźnej
14.		koc gaśniczy	wskazuje lokalizację koca gaśniczego
techniczne środki przeciwpożarowe			
15.		drzwi przeciwpożarowe	wskazuje drzwi przeciwpożarowe i ich odporność ogniową w minutach
16.		droga pożarowa	wskazuje drogę pożarową przy budynku
17.		przeciwpożarowy wyłącznik prądu	wskazuje lokalizację wyzwalacza przeciwpożarowego wyłącznika prądu
18.		hydrant zewnętrzny	wskazuje lokalizację hydrantów zewnętrznych
19.		uruchamianie oddymiania	wskazuje lokalizację przycisku uruchamiającego oddymianie
Znaki pozostałe			

20.		okno przeciwpożarowe	wskazuje okno przeciwpożarowe i jego odporność ogniową w minutach
21.		miejsce oddzielenie przeciwpożarowego	wskazuje miejsce oddzielenia przeciwpożarowego
22.		strefa zagrożenia wybuchem	wskazuje miejsce występowania stref zagrożonych wybuchem
23.		substancje łatwopalne	wskazuje miejsce występowania substancji łatwopalnych
24.		substancje utleniające	wskazuje miejsce występowania substancji utleniających
25.		ilość osób w pomieszczeniu	wskazuje przewidywaną ilość osób w pomieszczeniu
26.		granica strefy pożarowej	wskazuje lokalizację podziału na strefy pożarowe
27.		droga wewnętrzna	wskazuje drogę wewnętrzną na terenie i możliwy dojazd do obiektu
28.		odległość od obiektów	wskazuje miejsce pomiaru odległości pomiędzy budynkami
29.		wejście do budynku	wskazuje wejścia do budynku
30.		parking	wskazuje miejsce wyznaczone do parkowania
31.		automatyczny zewnętrzny defibrylator	wskazuje lokalizację AED
32.		ogrodzenie	wskazuje przebieg ogrodzenia